

Jacek KNOPEK

(Słupsk)

Z dziejów kontaktów polsko-greckich

Bogatą kartę w dziejach stosunków Polski z różnymi krajami świata stanowią kontakty polsko-greckie. Datują się one od średniowiecza. Stan wiedzy przedstawia się o nich ubogo¹. Wyraźnie odczuwa się brak opracowań o losach Polaków w Grecji.

Zainteresowanie Grecją w Polsce zaczęło się w średniowieczu. Grecja jako kolebka kultur europejskich budziła respekt, powodowało to zainteresowanie jej przeszłością a nawet językiem. Jawiła się ona jako symptom przeszłości, w nowym wydaniu. Starożytna Grecja pozostawiła po sobie wiele cennych pamiątek, które w okresie humanizmu i odrodzenia były często wyeksponowane.

Dużo miejsca poświęcano w Polsce poznaniu piśmiennictwa Helady². Dużą uwagę przywiązywano w Polsce do opanowania greki. Szczególnym powodzeniem cieszyły się traktaty Arystotelesa oraz innych greckich filozofów.

W dziedzinie filozofii z XIII wieku zwracają uwagę na siebie traktaty Ślązaka Witelo (Witelona, Witeliusza). Znał on dzieła wszystkich greckich filozofów i jako pierwszy zaczął upowszechniać ich traktaty. Witelo był pierwszym uczonym w Europie chrześcijańskiej, który ukazał dzieła geometry greckiego – Apoloniusza z Pergii. Poza tym propagował dzieła Ptolemeusza, Archimedesesa i Arystotelesa. Za jego namową tłumaczył traktaty tych filozofów z greki na łacinę holenderski astronom – Wilhelm z Moerbeke³. Witelo znaczną część życia spędził we

¹ Por. J. Pachoński: *Polacy na Wyspach Jońskich i niedoszła Rzeczpospolita Polsko-Grecka (1795-1807)*, „Zeszyty Naukowe. Prace Historyczne, WSP Katowice”, 1964, nr 1; Z. Ruta: *Emigranci polscy w Grecji. Szkic problemu*, „Przegląd Polonijny”, 1989, z. 1, s. 77-83. Z. Ruta wskazuje, że pierwsza fala emigrantów polskich w Grecji pojawiła się po upadku powstania styczniowego.

² W. Kietlicz-Wojnacki: *Polskie osiągnięcia naukowe na obczyźnie*, Lublin 1980, s. 155.

³ *Tamże*, s. 99, p.l.